

**UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
FACULTATEA DE LITERE
CATEDRA DE LIMBĂ ROMÂNĂ ȘI FILOLOGIE ROMANICĂ**

TEORIA ȘI PRACTICA DISCURSULUI

Curriculum

Autor: conf.univ., dr. Angela Coșciug

BĂLȚI

2015

Curriculumul a fost discutat și aprobat în ședința Catedrei de limbă română și filologie romanică din 27 mai 2015, proces-verbal nr. 10 și ședința Consiliului Facultății de Litere din 28 mai 2015.

Recenzent: *Lilia RĂCIULĂ*, doctor în filologie, conferențiar universitar.

Informații de identificare a cursului

Facultatea: *Litere*

Catedra: *Catedra de limbă română și filologie romanică*

Domeniul general de studiu: 14 Științe ale educației

Domeniul de formare profesională la ciclul II: 141 Educație și formarea profesorilor

Denumirea specialității/specializării: 141.09 Limbi moderne

Administrarea unității de curs:

Codul unității de curs	Credit e ECTS	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			Prel.	Sem.	Lab.	l.ind		
		30	16		24	40	test	franceză

Statutul: disciplină obligatorie

Integrarea cursului în programul de studii:

Cursul dat are drept scop de bază familiarizarea studenților cu principalele tendințe în cercetarea actuală a discursului și formarea unor competențe de analiză structurală, semantică și pragmatică a discursurilor de diferit tip și gen. Cele menționate vin să confirme faptul că studentul care intenționează să audieze cursul dat trebuie să aibă competențe ce țin de gramatica, semantica și pragmatica textului, teoria comunicării etc.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului:

- a) la *nivel de cunoaștere și înțelegere*: competențe legate de înțelegerea mecanismului de aplicare a cunoștințelor primite în cadrul cursului la fenomene concrete de limbaj.
- II) la *nivel de aplicare*: competențe legate de aplicarea cu succes în practică a teoriilor cercetate; de alegere adecvată a metodei de cercetare a unui discurs.
 - a) la *nivel de integrare*: competențe legate de integrarea cunoștințelor primite la cele pe care studentul le are de la alte cursuri.

Finalitățile cursului:

Studentul care a audiat cursul dat trebuie: să știe a opera cu aparatul epistemologic al cursului, să recunoască corect diferite fenomene ce țin de discurs, să deosebească diferite adevăruri științifice cu referire la ele; să determine natura acestor fenomene; să reproducă corect diferite aserțiuni cu privire la ele; să descrie corect diferite mecanisme ce stau la baza discursului; să interpreteze adecvat diferite fenomene de limbaj; să explice diferențe, asemănări în abordarea problemelor de discurs; să definească corect diferiți termeni; să știe a combina cunoștințele obținute la cursul dat cu cele obținute la alte cursuri; să utilizeze corect cunoștințele de ordin teoretic la fenomene concrete de discurs; să se servească adecvat de o teorie pentru a demonstra ceva, să restructureze o teorie pentru a o simplifica; să generalizeze anumite poziții cu privire la discurs; să analizeze fapte de discurs; să sintetizeze fenomene; să le compare, să stabilească deosebirile și asemănările dintre ele; să comunice corect o informație cu caracter lingvistic, raportată la discurs; să demonstreze o teorie lingvistică despre discurs; să argumenteze o idee; să consulte surse bibliografice; să cerceteze de sine stătător acele subiecte care sunt indicate de profesor; să știe a modifica o părere; să știe a inventa o schemă ce redă un fenomen de discurs; să poată dezvolta o teorie; să poată selecta exemple care confirmă o teorie asupra discursului.

Conținuturi:

Moduluri teoretice

Modul I: *De la frază la discurs în cercetările științifice contemporane*

Numărul de ore prevăzute pentru modul	Submoduluri	Activități în cadrul modulului, propuse studenților ca lucru individual	Forme de control al lucrului individual în cadrul modulului
4	<i>De la frază la discurs în cercetările științifice contemporane. Discursul – unitate a limbajului.</i>	întrebări, comentarii ale unor aserțiuni de bază, formularea unor păreri asupra teoriilor expuse etc.	întrebări, discuție în contradictoriu, teste.

Modul II: *Tipuri de discurs și de unități ale discursului*

Numărul de ore prevăzute pentru modul	Submoduluri	Activități în cadrul modulului, propuse studenților ca lucru individual	Forme de control al lucrului individual în cadrul modulului
4	<i>Tipuri de discurs. Unități structurale ale discursului.</i>	întrebări, comentarii ale unor aserțiuni de bază, formularea unor păreri asupra teoriilor expuse etc.	întrebări, discuție în contradictoriu, teste.

Modul III: *Realizarea diferitelor categorii filosofice prin discurs*

Numărul de ore prevăzute pentru modul	Submoduluri	Activități în cadrul modulului, propuse studenților ca lucru individual	Forme de control al lucrului individual în cadrul modulului
4	<i>Categoria modalității în discurs. Categoriile aspectualității și temporalității în discurs. Categoria personalității în discurs. Categoriile cuantificării și calității în discurs.</i>	întrebări, comentarii ale unor aserțiuni de bază, formularea unor păreri asupra teoriilor expuse etc.	întrebări, discuție în contradictoriu, teste.

Modul IV: *Coeziunea și coerența – trăsături de bază ale discursului*

Numărul de ore prevăzute pentru modul	Submoduluri	Activități în cadrul modulului, propuse studenților ca lucru individual	Forme de control al lucrului individual în cadrul modulului
4	<i>Coeziunea și coerența discursului din perspectivă lingvistică și semiotică. Parametrii coeziunii și coerenței discursului. Integritatea semantică ca categorie de bază a unui discurs.</i>	întrebări, comentarii ale unor aserțiuni de bază, formularea unor păreri asupra teoriilor expuse etc.	întrebări, discuție în contradictoriu, teste.

Moduluri practice

Denumirea modulului	Numărul de ore rezervate
Modul I: <i>De la frază la discurs în cercetările științifice contemporane</i>	6
Modul II: <i>Tipuri de discurs și de unități ale discursului</i>	6
Modul III: <i>Realizarea diferitelor categorii filosofice prin discurs</i>	6
Modul IV: <i>Coeziunea și coerența – trăsături de bază ale discursului</i>	6

Activități de lucru individual: activitățile de lucru individual, propuse în cadrul cursului (vezi tabelele de mai sus) au drept scop consolidarea cunoștințelor obținute la curs, formarea treptată a

competențelor și deprinderilor de cercetare a discursului. Activitățile în cauză sînt de natură individuală sau în grup. Evaluarea produselor învățării se face prin metodele indicate în tabelul menționat.

Evaluare:

Sistemul de evaluare a studentului la curs include:

I) *forme:*

- 1) *parțial e:* a) de verificare *teoretică:* fișe cu însărcinări, exerciții teoretice de aplicare, consolidare, verificare și creativitate, axate pe submodurile unui modul; discuții ghidate de profesor pe marginea subiectelor cursului; b) de verificare *practică:* exerciții practice;
- 2) *sumativ e:* un test de evaluare dinamică și unul de evaluare finală în cadrul examenului;

II) o *apreciere* continuă și una finală cu note de la 1 la 10.

Chestionar pentru evaluarea finală

1. *De la frază la discurs în cercetările științifice contemporane.*
2. *Discursul – unitate a limbajului.*
3. *Tipuri de discurs.*
4. *Unități structurale ale discursului.*
5. *Categoria modalității în discurs.*
6. *Categoriile aspectualității și temporalității în discurs.*
7. *Categoria personalității în discurs.*
8. *Categoriile cuantificării și calității în discurs.*
9. *Coeziunea și coerența discursului din perspectivă lingvistică și semiotică.*
10. *Parametrii coeziunii și coerenței discursului. Integritatea semantică ca categorie de bază a unui discurs.*

Model de test de evaluare finală

„Lu et approuvé” _____

Barème: 50-48 points pour la note „10”; 47-45 points pour la note „9”; 44-40 points pour la note „8”; 39-34 points pour la note „7”; 33-28 points pour la note „6”; 27-23 points pour la note „5”; 22-16 points pour la note „4”; 15-9 points pour la note „3”; 8-5 points pour la note „2” et 4-0 points pour la note „1”.

I. Cochez la suite correcte (évaluation: 1 point pour chaque réponse correcte):

La phrase est une unité du texte, une unité du discours, une unité du mot, une unité du morphème, une unité de la culture.

La réplique est une unité de la phrase, une unité du texte, une unité du discours, une unité du mot, une unité du morphème.

Le discours est une unité de la phrase, une unité de la langue, une unité de la parole orale, une unité du langage oral, une unité de la parole écrite.

Le discours se réalise entre un locuteur et un interlocutaire au minimum, entre un générateur et un récepteur multiple, entre un écrivain et un lecteur, entre un locuteur et un public choisi, entre un locuteur et un interlocutaire au maximum.

II. Donnez suite aux assertions ci-dessous (évaluation: 1 point pour la suite correcte de chaque phrase ci-dessous; 0,2 point pour sa richesse; 0,4 pour son originalité; 0,4 pour son langage correct):

Les signes linguistiques se manifestent pleinement quand ils sont

Les porteurs de langues communiquent à travers un discours et pas à travers

Dans la communication par discours il y a interaction entre

Les unités inférieures du langage s'agrègent dans des totalités

La génération d'un discours se fait par deux actions: la première est l'action du locuteur qui se propose de créer le discours - il le crée compte tenu du fait que ce discours doit être compris de son interlocuteur;

dans ce cas, le locuteur s'imagine être pour un moment l'interlocuteur pour pouvoir créer un discours intelligible dans la langue connue de son interlocuteur; la deuxième action est aussi

III. Trouvez les moyens cohésifs et cohérents du discours ci-dessous (évaluation: 1 point pour chaque moyen trouvé; 2 points pour un langage impeccable de la présentation):

- Mon père Léger, c'est toi le plus vieux du village, à présent; ça va être à ton tour d'y passer.

Et chaque fois, le père Léger répondait en secouant la cendre de sa pipe contre le landier:

- Ça ne serait que justice, ma femme; j'ai fait mon temps. Je m'en irai t'attendre à la mi-côte" (M. Druon, *Nouvelles*, p. 148).

IV. Commentez l'assertion suivante (évaluation: 10 points pour des commentaires absolument corrects du point de vue scientifique; 2 points pour la présentation logique et cohérente du matériel; 1 point pour les références permanentes et réussies aux savants notoires et à leurs théories; 5 points pour une argumentation et exemplification permanentes, correctes et amples; 1 point pour la présentation des conclusions et 1 point pour le langage impeccable des commentaires)

Il n'y a pas de réplique hors du discours, comme il n'y a pas de morphèmes hors du mot (V. Zvegintsev).

V. Déterminez le type du discours ci-dessous et commentez votre réponse (évaluation: 2 points pour une réponse absolument correcte; 2 points pour des commentaires logiques et très cohérents ; 1 point pour une argumentation permanente, correcte et ample):

- Qu'est-ce qu'il y a donc

De plus rond que la pomme?

- Si lorsque tu dis: rond,

Vraiment c'est rond que tu veux dire,

Mais la boule à jouer

Est plus ronde que la pomme.

Mais si, quand tu dis: rond,

C'est plein que tu veux dire,

Plein de rondeur

Et rond de plénitude.

Alors il n'y a rien

De plus rond que la pomme (Guillevic, *Rond*, p. 623-624).

Resurse informațională ale cursului:

AUSTIN, J.-L. *Quand dire c'est faire* (traducere din engleză). Paris: Seuil, 1970.

BRONCKART, J.-P., BAIN, D., SCHNEWLY, B., DAVAND, C., PARQUERER, A. *Le fonctionnement des discours. Un modèle psychologique et une méthode d'analyse*. Paris: Neuchâtel, 1985.

DUCROT, O. *Les mots du discours*. Paris: Hermann, 1980.

DUCROT, O. *Note sur l'argumentation et l'acte d'argumenter* //Cahiers de linguistique française. 1982. no. 4. P. 152-159.

GENETTE, G. *Nouveau discours du récit*. Paris: Seuil, 1983.

GREIMAS, A.-J. *Sémantique structurale. Recherche de méthode*. Paris: Librairie Larousse, 1966.

KERBRAT-ORECCHIONI, C. *Les interactions verbales*. T I. Paris: Nathan, 1991.

MAINGUENEAU, D. *Initiation aux méthodes de l'analyse du discours*. Paris: Nathan, 1976.

MAINGUENEAU, D. *Nouvelles tendances en analyse du discours*. Paris: Nathan, 1987.

RÉCANATI, F. *Les énoncés performatifs*. Paris: Librairie Larousse, 1981.

RICOEUR, R. *Du texte à l'action*. Paris: Hachette, 1986.

SEARLE, J. *Speech acts*. Cambridge: University Press, 1969.